

Nr 34.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av ett mellan Sverige och Rumänien slutet bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal; given Stockholms slott den 15 januari 1932.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollen över handels- och utrikesdepartementsärenden för den 2 oktober 1931 och över handelsärenden för denna dag samt med överlämnande av ett den 7 oktober 1931 mellan Sverige och Rumänien slutet bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal med tillhörande slutprotokoll, vill Kungl. Maj:t härmed äska riksdagens godkännande av berörda avtal och protokoll.

GUSTAF.

D. Hansén.

*(Autentisk text.)**(Svensk översättning.)*

Convention d'Etablissement, de Commerce et de Navigation entre le Royaume de Suède et le Royaume de Roumanie.

Bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal mellan Sverige och Rumänien.

Sa Majesté le Roi de Suède et Sa Majesté le Roi de Roumanie, animés du désir de consolider et développer les rapports économiques entre les deux pays, ont résolu de conclure une Convention d'Etablissement, de Commerce et de Navigation et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, à savoir:

Hans Maj:t Konungen av Sverige och Hans Maj:t Konungen av Rumänien, besjälade av önskan att befästa och främja de ekonomiska förbindelserna mellan de båda länderna, hava beslutat att avsluta ett bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal och hava för detta ändamål till sina befullmäktigade ombud utsett:

Sa Majesté le Roi de Suède:

Hans Maj:t Konungen av Sverige:

Son Excellence Monsieur le Baron J. M. Alströmer, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire du Royaume de Suède en Roumanie;

Sin Envoyé extraordinaire och Ministre plenipotentiaire i Rumänien Friherre J. M. Alströmer;

Sa Majesté le Roi de Roumanie:

Hans Maj:t Konungen av Rumänien:

Son Excellence Monsieur Nicolas Iorga, Président du Conseil, Ministre de l'Instruction Publique, Ministre des Affaires Etrangères par interim;

Hans Excellens Nicolas Iorga, konseljpresident, minister för undervisningsväsendet, tjänstförrättande utrikesminister,

lesquels, après s'être communiqués leurs pleins pouvoirs respec-

vilka efter att hava meddelat varandra sina fullmakter, som be-

tifs trouvés en bonne et due forme sont convenus des dispositions suivantes:

Article I.

Les ressortissans de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre, sous tous les rapports, en ce qui concerne leur personne et leurs biens, des mêmes droits, privilèges et faveurs accordés ou qui seraient accordés aux ressortissans de la nation la plus favorisée.

En conséquence, les ressortissans de chacune des Hautes Parties Contractantes pourront, en observant les lois et réglemens du pays, entrer librement, voyager, séjourner et s'établir dans le territoire de l'autre, ou l'abandonner en tout temps, sans être soumis à des restrictions ou charges, de quelque nature qu'elles soient, autres que celles auxquelles sont ou seront soumis les ressortissans de la nation la plus favorisée.

Il est toutefois entendu que les dispositions de la présente Convention ne portent aucune atteinte au droit reconnu à chacune des Hautes Parties Contractantes de refuser, dans des cas déterminés, aux ressortissans de l'autre Partie, soit en vertu d'une sentence judiciaire, soit pour des raisons de sécurité intérieure ou extérieure de l'Etat ou d'ordre public ou pour des raisons de politique sociale notamment pour des motifs d'assistance publique ou de police sanitaire ou des mœurs, l'autorisation de séjourner dans le pays.

funnits i god och behörig form, överenskommit om följande bestämmelser.

Artikel I.

Medborgare, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, skola inom den andra partens område i alla hänseenden, såväl för sin person som för sin egendom, åtnjuta samma rättigheter, privilegier och förmåner, som medgivits eller må komma att tillerkännas medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Följaktligen skola medborgare, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, förutsatt att de iakttaga landets lagstiftning, kunna fritt beträda den andra partens område samt där resa, uppehålla och bosätta sig eller när som helst lämna sagda område, utan att vara underkastade andra inskränkningar eller pålagor av något slag än dem, som tillämpas eller må komma att tillämpas i avseende å medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Det är likväl överenskommet, att genom bestämmelserna i förevarande avtal icke någon inskränkning äger rum i någondera fördragsslutande partens rätt att antingen på grund av domstols beslut eller av hänsyn till statens inre eller yttre säkerhet eller till den allmänna ordningen eller av socialpolitiska skäl, särskilt med hänsyn till fattigvårds-, sundhets- och sedlighetspolisväsendet, i särskilda fall förvägra den andra partens medborgare rätt att vistas i landet.

Article II.

Les ressortissans de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, sur le territoire de l'autre, aux mêmes conditions que les ressortissans de la nation la plus favorisée, le droit d'acquérir et de posséder toute espèce de biens mobiliers ou immobiliers, conformément aux dispositions constitutionnelles et légales du pays. Ils pourront, aux mêmes conditions, en disposer librement par vente, échange, donation, transfert, contrat de mariage, testament, succession ab intestat ou par tout autre moyen et acquérir des biens par testament ou succession ab intestat.

Ils ne seront assujettis dans aucun des cas susmentionnés à des charges, taxes ou impôts, sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seront établis pour les nationaux ou les ressortissans de la nation la plus favorisée.

Ils auront aussi le droit d'exporter librement leurs biens sans être à cet égard soumis à d'autres restrictions ou à des charges, taxes ou impôts, autres ou plus élevés, que ceux qui sont ou seront établis pour les nationaux ou les ressortissans de la nation la plus favorisée.

Article III.

Les ressortissans de chacune des Hautes Parties Contractantes auront, aux mêmes conditions que

Artikel II.

Medborgare, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, skola inom den andra partens område vara berättigade, på samma villkor som medborgare tillhörande mest gynnad nation och i enlighet med bestämmelserna i landets lagstiftning och författning, att förvärva och besitta alla slag av lös och fast egendom. De skola på enahanda villkor äga rätt att genom försäljning, byte, gåva, överlåtelse, äktenskapskontrakt, testamente, arv eller på varje annat sätt fritt förfoga över sådan egendom ävensom att på grund av testamente eller arv enligt lag förvärva kvarlåtenskap.

De skola i intet av ovannämnda fall vara underkastade andra eller högre skatter, avgifter eller pålagor, av vad slag de vara må, än dem, som tillämpas eller må komma att tillämpas i avseende å landets egna medborgare eller medborgare tillhörande mest gynnad nation.

De skola även vara berättigade att fritt utföra dem tillhörig egendom utan att i detta hänseende vara underkastade andra inskränkningar eller andra eller högre skatter, avgifter eller pålagor än dem, som tillämpas eller må komma att tillämpas i avseende å landets egna medborgare eller medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Artikel III.

Medborgare, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, skola inom den andra par-

les ressortissants de la nation la plus favorisée, sur le territoire de l'autre, le droit d'exercer toute sorte d'industrie et de commerce et de se vouer à tout métier ou profession dont l'exercice n'est pas et ne sera pas réservé aux nationaux.

Article IV.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes ne seront soumis, sur le territoire de l'autre, quant à leur personne, leurs biens, droits et intérêts, ainsi que pour l'exercice de tout genre de commerce, industrie, métier ou profession, à aucune charge, taxe ou impôt direct ou indirect, de quelque dénomination que ce soit, autre ou plus élevé que ceux imposés ou qui seront imposés aux nationaux ou aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article V.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront exempts, sur le territoire de l'autre Partie, de tout service militaire personnel obligatoire et de toute fonction officielle obligatoire, judiciaire, administrative ou municipale, sauf toutefois de la tutelle, ainsi que de toutes taxes ou charges remplaçant le service militaire ou l'exercice d'une telle fonction.

Ils seront également dispensés de tous emprunts forcés, ainsi que

tens område vara berättigade att, på samma villkor som medborgare tillhörande mest gynnad nation, bedriva alla slag av industri och handel samt ägna sig åt varje hantverk eller yrke, som icke förbehållits eller må komma att förbehållas landets egna medborgare.

Artikel IV.

Medborgare, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, skola inom den andra partens område, i avseende å sin person, sin egendom, sina rättigheter och intressen ävensom vad angår utövande av varje slag av handel, industri, hantverk eller yrke, icke vara underkastade andra eller högre direkta eller indirekta skatter, avgifter eller pålagor, av vad slag de vara må, än dem, som uppbäras eller må komma att uppbäras av landets egna medborgare eller medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Artikel V.

Medborgare, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, skola inom den andra partens område vara befriade från all obligatorisk personlig militärtjänst samt från varje obligatorisk officiell funktion, vare sig judiciell, administrativ eller municipal, dock med undantag av förmynderskap, ävensom från varje avgift eller pålaga, som utgår i stället för dylik tjänst eller för fullgörandet av sådan funktion.

De skola likaledes vara befriade från alla tvångslån liksom från

de toutes autres contributions de quelque nature qu'elles soient, qui pourraient être imposés pour des besoins de guerre ou en raison d'autres circonstances exceptionnelles.

En ce qui concerne les réquisitions et toutes autres prestations analogues pour les besoins de la force armée, ils ne seront traités, sous aucun rapport, ni en temps de paix ni en temps de guerre, moins avantageusement que les nationaux ou les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article VI.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sur le territoire de l'autre, en tout ce qui concerne la protection légale et judiciaire de leur personne et de leurs biens, du même traitement que les nationaux.

En conséquence, ils auront libre et facile accès auprès des tribunaux et pourront ester en justice aux mêmes conditions que les nationaux. Ils pourront également employer des avocats et agents choisis à leur gré et autorisés par les lois du pays, et jouiront, sous ce rapport aussi, des mêmes droits et avantages que les nationaux.

Les questions de la caution judiciaire solvi et de l'assistance judiciaire gratuite seront toutefois réglées entre les Hautes Parties Contractantes conformément aux stipulations intervenues ou à intervenir entre Elles.

alla andra kontributioner, av vad slag de vara må, som kunna komma att påläggas för krigsändamål eller eljest på grund av utomordentliga omständigheter.

I avseende å rekvisitioner och andra liknande prestationer för krigsmaktens behov skola de i intet hänseende, vare sig i freds- eller krigstid behandlas mindre gynnsamt än landets egna medborgare eller medborgare tillhörande mest gynnad nation.

Artikel VI.

Medborgare, tillhörande endera av de fördragsslutande parterna, skola inom den andra partens område i allt som rör lagligt och rättsligt skydd till person och egendom åtnjuta samma behandling som landets egna medborgare.

De skola följaktligen äga fritt och obehindrat tillträde till domstolar samt vara berättigade att föra talan inför dessa på samma villkor som landets egna medborgare. De kunna vidare begagna sig av efter eget val utsedda advokater och ombud, vilka enligt landets lagstiftning äro berättigade att för sådant ändamål brukas, och skola jämväl i detta hänseende åtnjuta samma rättigheter och förmåner som landets egna medborgare.

Vad beträffar ställande av säkerhet för rättegångskostnader samt kostnadsfri rättshjälp skall likväl ömsesidigt gälla vad härom mellan de båda parterna är eller må bli särskilt överenskommet.

Article VII.

Les sociétés anonymes et autres entreprises économiques — y compris les sociétés commerciales, industrielles, financières, de transports et d'assurances — qui ont été légalement constituées et ont leur siège sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes, seront reconnues sur le territoire de l'autre Partie et pourront, en conséquence, y ester en justice, soit pour intenter une action, soit pour se défendre.

Les dites sociétés pourront dans le cadre de la législation en vigueur et sous les conditions y prévues, exercer leur activité sur le territoire de l'autre Partie et y acquérir et posséder toutes sortes de biens meubles et les biens immeubles nécessaires à leur fonctionnement, ainsi que disposer librement desdits biens meubles et immeubles, et jouiront sous ces rapports comme à tous autres égards d'un traitement aussi avantageux que celui accordé aux sociétés similaires de la nation la plus favorisée. Elles ne seront pas assujetties, en ce qui concerne leur activité, ni pour leurs biens mobiliers ou immobiliers, ni à n'importe quel autre égard, à des charges, taxes ou impôts, quelle qu'en soit la dénomination, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seront établis pour les sociétés similaires de la nation la plus favorisée.

Les stipulations des articles V et VI, relatives aux ressortissants des

Artikel VII.

Aktiebolag och andra sammanslutningar med ekonomiskt syfte — kommersiella, industriella, finans-, transport- och försäkrings-sammanslutningar däri inbegripna — vilka hava sitt säte inom endera fördragsslutande partens område och äro stiftade enligt dess lagar, skola erkännas inom den andra partens område och följaktligen äga rätt att därstädes föra talan inför domstol, både såsom kärke och svarande.

Ovannämnda bolag och sammanslutningar skola, inom ramen av gällande lagstiftning samt under iakttagande av däri stadgade villkor, å den andra partens område kunna utöva sin verksamhet samt förvärva och besitta alla slag av lös egendom samt sådan fast egendom, som erfordras för deras verksamhet, ävensom fritt förfoga över sagda lösa och fasta egendom och skola i nämnda hänseende likasom i allt övrigt åtnjuta lika gynnsam behandling som likartade bolag och sammanslutningar, hemmahörande i mest gynnat land. De skola icke, vare sig för sin verksamhet eller för sin lösa eller fasta egendom eller i något som helst annat hänseende, vara underkastade andra eller högre skatter, avgifter eller pålagor, av vad slag de vara må, än dem, som tillämpas eller må komma att tillämpas i avseende å likartade bolag och sammanslutningar hemmahörande i mest gynnat land.

Vad i artiklarna V och VI stadgats angående enskilda med-

Parties Contractantes, s'appliqueront également par analogie aux sociétés visées au présent article.

Article VIII.

Sous réserve des dérogations expressément prévues par la présente Convention, les Hautes Parties Contractantes se reconnaissent réciproquement, pour tout ce qui concerne le commerce entre les deux pays, les mêmes privilèges, facilités et faveurs de toute nature que ceux qui sont ou pourront être appliqués en ce qui concerne le commerce avec n'importe quel autre pays.

Article IX.

Les Hautes Parties Contractantes n'établiront ni ne maintiendront des prohibitions ou restrictions relatives à l'importation ou à l'exportation réciproque qui ne s'appliqueraient pas de la même manière à l'importation ou à l'exportation des mêmes produits dans le commerce avec tout autre pays.

Toutefois, ne seront pas censées déroger au principe du traitement de la nation la plus favorisée, les prohibitions ou restrictions établies ou maintenues,

a) pour des raisons d'ordre public ou de sûreté intérieure ou extérieure de l'Etat;

b) pour des raisons de santé publique ou en vue d'assurer la protection des animaux ou des plantes utiles contre les maladies, les

borgare, som tillhöra de fördragsslutande parterna, skall i tillämpliga delar gälla även beträffande de i denna artikel omförmälda bolag och sammanslutningar.

Artikel VIII.

Såframt icke genom detta avtal uttryckligen undantag göras, tillerkänna de höga fördragsslutande parterna varandra ömsesidigt, i allt vad angår handeln mellan de båda länderna, samma privilegier, förmåner och lättnader av varje slag, vilka tillämpas eller må komma att tillämpas ifråga om handeln med vilket som helst annat land.

Artikel IX.

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig att icke införa eller upprätthålla förbud eller inskränkningar i avseende å den ömsesidiga införseln eller utförseln, vilka icke tillämpas på samma sätt i avseende å införsel och utförsel av likartade varor i handeln med varje annat land.

Såsom avvikelser från grundsatsen om behandling såsom mest gynnad nation skola likväl icke anses förbud eller inskränkningar, vilka införas eller upprätthållas

a) av hänsyn till den allmänna ordningen eller statens inre eller yttre säkerhet;

b) av hänsyn till det allmänna hälsotillståndet eller till skyddande av djur eller nyttiga växter mot sjukdomar skadliga insekter eller

insectes nuisibles ou les parasites ou de parer à la dégénérescence ou à l'extinction des plantes utiles;

c) concernant les produits que font ou pourront faire l'objet d'un monopole d'Etat.

Article X.

En ce qui concerne les droits d'entrée et tous autres droits et taxes, quelle qu'en soit la nature, qui sont perçus à l'importation de marchandises, chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à faire bénéficier l'autre, immédiatement et sans conditions, de toute faveur, réduction ou exonération qu'elle applique ou pourra appliquer à l'égard de la nation la plus favorisée. Les Parties Contractantes s'engagent aussi à ne pas appliquer réciproquement des droits de douane plus élevés que les droits autonomes les plus bas prévus par le tarif douanier qui est ou sera en vigueur dans le pays respectif.

Les deux Parties s'accordent réciproquement aussi le traitement de la nation la plus favorisée, en ce qui concerne les droits de sortie et tous autres droits ou taxes perçus à l'exportation de marchandises.

Elles se garantissent réciproquement, en outre, le traitement de la nation la plus favorisée, en ce qui concerne la caution à déposer pour les droits de douane et autres droits à l'importation, le mode de perception de ces droits, la tarification, les drawbacks et autres formalités douanières applicables à l'importation, à l'exportation,

parasiter eller av nyttiga växter mot urartning eller utdöende;

e) beträffande varor, som äro eller må bliva föremål för statsmonopol.

Artikel X.

I avseende å införseltullar ävensom alla andra avgifter, av vad slag de vara må, vilka uppbäras vid införsel av varor, förbinder sig envar av de höga fördragsslutande parterna att omedelbart och ovillkorligt låta den andra parten komma i åtnjutande av varje förman, nedsättning och befrielse, som den tillämpar eller må komma att tillämpa i förhållande till mest gynnad nation. De fördragsslutande parterna förbinda sig härjämte att i förhållande till varandra icke tillämpa högre tullsatser än de lägsta autonoma tullsatserna i den i respektive land nu eller framdeles gällande tulltaxan.

De båda parterna tillerkänna varandra likaledes ömsesidigt mestgynnadnationsbehandling i avseende å utförseltullar ävensom alla andra avgifter, som uppbäras vid utförsel av varor.

De tillerkänna varandra jämväl ömsesidigt mestgynnadnationsbehandling ifråga om ställande av säkerhet för tull- och andra införselavgifter, sättet för dessa avgifters indrivande, tulltaxering, tullrestitution, samt övriga tullformaliteter, tillämpliga å införda, utförda eller transiterade varor, återutförsel, omlastning ävensom

au transit, à la réexportation et au transbordement des marchandises, ainsi qu'à l'entreposage de celles-ci, leur traitement dans les entrepôts et les droits ou taxes y afférents.

Article XI.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à appliquer dans leur commerce réciproque, en ce qui concerne les certificats d'origine, les dispositions de la Convention internationale pour la simplification des formalités douanières signée à Genève le 3 novembre 1923.

Les certificats d'origine, en tant qu'ils sont exigés par l'un des deux pays contractants pourront, s'ils ont trait aux marchandises originaires de l'autre pays contractant, émaner, soit des autorités douanières soit des Chambres de commerce et d'industrie, ou d'agriculture compétentes de ce dernier pays, soit encore de toutes autres autorités ou institutions de ce pays reconnues à cet effet par le Gouvernement du pays de destination. Lesdits certificats d'origine seront reconnus par les autorités du pays de destination. Dans le cas où ils ne seraient pas délivrés par une autorité d'Etat ou une Chambre de commerce et d'industrie ou d'agriculture compétente, le Gouvernement du pays de destination pourra exiger qu'ils soient légalisés par son représentant diplomatique ou consulaire au lieu d'expédition. Ladite légalisation s'effectuera sans frais.

Lorsque les produits d'un tiers

varors uppläggande och behandling å tullager samt avgifterna härför.

Artikel XI.

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig att ifråga om ursprungsbevis i handeln mellan de båda länderna tillämpa bestämmelserna i den i Genève den 3 november 1923 undertecknade internationella konventionen angående förenkling av tullformaliteter.

Ursprungsbevisen, i de fall då sådana i ettdera fördragsslutande landet erfordras, kunna, såvitt de avse varor härrörande från det andra fördragsslutande landet, utfärdas av tullmyndighet eller behörig handels-, industri- eller jordbrukskammare i det senare landet eller ock av varje annan myndighet eller institution därstädes, som av regeringen i destinationslandet godkänts. Sålunda utfärdade ursprungsbevis skola av myndigheterna i destinationslandet godtagas. I det fall att bevisen icke utfärdats av statlig myndighet eller av behörig handels-, industri- eller jordbrukskammare, skall regeringen i destinationslandet kunna fordra, att desamma bestyrkas av dess å varornas avsändningsort behöriga diplomatiska eller konsulära representant. Dylikt bestyrkande skall ske kostnadsfritt.

I händelse varor från ett tredje

pays traversent le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes, pour être importés dans le territoire de l'autre Partie, les autorités douanières de cette dernière accepteront, comme valables, les certificats délivrés par les autorités douanières de l'autre Haute Partie Contractante, attestant que les produits sont restés, pendant le transit, sous la surveillance de la douane.

Les autorités du pays destinataire pourront exiger la traduction en français des certificats d'origine.

Article XII.

Les droits ou taxes intérieurs, de quelque dénomination qu'ils soient, qui grèvent ou pourront grever sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes, au profit de l'Etat, des provinces, des communes ou des corporations, la fabrication, la préparation, la circulation, l'achat, la vente ou la consommation d'un produit, ne pourront sous aucun prétexte être plus lourds ou plus élevés pour les produits de l'autre Partie que pour les produits similaires indigènes ou ceux de la nation de la plus favorisée.

Article XIII.

Les négociants, fabricants et autres industriels établis sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes et qui justifieront par la production d'une carte de légitimation, délivrée par une autorité compétente de ce terri-

land befordras genom endera fördragsslutande partens område för att sedermera införas till den andra partens område, skola tullmyndigheterna i det senare landet godtaga ursprungsbevis, som utfärdats av tullmyndighet inom den förra fördragsslutande partens område, bestyrkande att varorna under transiteringen förblivit under uppsikt av tullmyndighet.

Myndigheterna i destinationslandet skola vara berättigade att fordra översättning av ursprungsbevis till franska språket.

Artikel XII.

Inre skatter och avgifter, av vad slag de vara må, vilka inom endera höga fördragsslutande partens område, vare sig för statens eller för provinser, kommuners eller korporationers räkning för närvarande äro lagda på eller framdeles kunna komma att påläggas tillverkning, beredning, transport, köp, försäljning eller förbrukning av någon vara, må under ingen förevändning drabba varor från den andra partens område med högre belopp eller på mera betungande sätt än det egna landets likartade varor eller varor från mest gynnad nation.

Artikel XIII.

Köpmän, fabriks- och andra näringsidkare, vilka äro etablerade inom endera höga fördragsslutande partens område och vilka genom ett av behörig myndighet å nämnda område utfärdat näringslegitimationsbevis styrka, att de därstä-

toire, qu'ils y sont autorisés à exercer leur commerce ou leur industrie et y acquittent leurs contributions légales à cet effet, auront sur le territoire de l'autre Partie, à condition d'observer les formalités prescrites, le droit de faire, soit personnellement, soit par des voyageurs de commerce à leur service, des achats chez les négociants ou producteurs ou dans les locaux de vente publics. Ils pourront aussi prendre des commandes, même sur échantillons, chez les négociants ou autres personnes qui, pour leur commerce ou leur industrie, utilisent des marchandises de la même espèce que celles offertes. Ils jouiront à ces égards, ainsi qu'en ce qui concerne les droits et taxes et sous tous autres rapports, d'un traitement aussi favorable que les négociants, industriels et voyageurs de commerce de la nation la plus favorisée.

Lesdits industriels et voyageurs de commerce, munis d'une carte de légitimation, ont le droit d'avoir avec eux des échantillons ou des modèles, mais non des marchandises.

Les cartes de légitimation devront être établies conformément au modèle inséré à la Convention internationale pour la simplification des formalités douanières, signée à Genève le 3 novembre 1923. Sous réserve des cas exceptionnels visés par ladite Convention le visa d'une autorité consulaire ou autre ne sera pas exigible.

Les stipulations de ladite Con-

des äro berättigade att idka handel eller annan näring samt att de därstädes erlägga härför stadgade skatter och avgifter, skola vara berättigade att personligen eller genom i deras tjänst anställda resande, under iakttagande av föreskrivna formaliteter, inom den andra partens område göra varuinköp hos köpmän, producenter eller i öppna försäljningslokaler. De kunna vidare upptaga beställningar, även enligt prov, hos köpmän och andra personer, i vilkas rörelse varor av samma slag som de utbudna finna användning. De skola i nu nämnda hänseenden liksom ifråga om skatter och avgifter samt i allt övrigt åtnjuta lika gynnsam behandling som köpmän, näringsidkare och handelsresande tillhörande mest gynnad nation.

Ovannämnda näringsidkare och handelsresande, försedda med näringslegitimationsbevis, skola vara berättigade att medföra varuprover och mönster, men icke varor.

Näringslegitimationsbevisen skola vara avfattade i enlighet med det formulär, som intagits i den i Genève den 3 november 1923 undertecknade internationella konventionen angående förenkling av tullformalitetserna. Med förbehåll för i nämnda konvention förutsatta undantagsfall, skall visering av konsulär eller annan myndighet icke erfordras.

Bestämmelserna i samma in-

vention internationale s'appliqueront également en ce qui concerne l'importation et la réexportation des échantillons et modèles. Le délai de réexportation est fixé à six mois, mais il pourra, sur l'autorisation de l'Administration des Douanes, être prolongé jusqu'à douze mois.

En tout ce qui concerne l'importation et la réexportation des échantillons et modèles, les Parties s'accordent, en outre, le traitement de la nation la plus favorisée.

Article XIV.

En ce qui concerne le transit, les Hautes Parties Contractantes appliqueront réciproquement dans leurs relations les dispositions de la Convention et du Statut sur la liberté du transit, signés à Barcelone le 20 avril 1921.

Article XV.

Pour le transport par chemins de fer des voyageurs, bagages et marchandises, les Hautes Parties Contractantes se garantissent réciproquement le traitement de la nation la plus favorisée en ce qui concerne l'expédition, les prix de transport et les taxes publiques afférentes aux transports.

Article XVI.

Les navires et bateaux suédois et leurs cargaisons jouiront en Roumanie, et les navires et bateaux

ternationella konvention skola tillämpas jämväl vad beträffar införsel och återutförsel av varuprover och mönster. Fristen för återutförsel härav fastställs till sex månader men skall, genom medgivande av tulldirektionen, kunna utsträckas till tolv månader.

I allt vad angår införsel och återutförsel av varuprover och mönster tillerkänna de båda parterna varandra därjämte behandling såsom mest gynnad nation.

Artikel XIV.

Med avseende å transitering skola de båda höga fördragsslutande parterna ömsesidigt i förhållande till varandra tillämpa bestämmelserna i den i Barcelona den 20 april 1921 undertecknade internationella konventionen och stadgan angående transiteringsfrihet.

Artikel XV.

Ifråga om person-, resgods- och varutrafik på järnvägarna tillerkänna de båda höga fördragsslutande parterna varandra ömsesidigt beträffande expedition, befordringspris och med befordring sammanhängande allmänna avgifter behandling såsom mest gynnad nation.

Artikel XVI.

Svenska fartyg och deras last skola i Rumänien och rumänska fartyg och deras last skola i Sveri-

roumains et leurs cargaisons jouiront en Suède, à tous égards, du même traitement que les navires et bateaux nationaux et leurs cargaisons, quels que soient le lieu de départ et le lieu de destination desdits navires ou bateaux, quelles que soient aussi la provenance et la destination de leurs cargaisons.

Les navires et bateaux de l'une des Hautes Parties Contractantes ne seront pas assujettis, sur le territoire de l'autre, à des droits de tonnage, de port, de pilotage, de phare et de bouée ou de quarantaine, ni à d'autres droits et charges, de quelque dénomination que ce soit, plus élevés que ceux qui sont ou seront appliqués, dans les mêmes conditions, aux navires et bateaux nationaux.

Les navires et bateaux de chacune des Parties Contractantes jouiront de tout privilège et de toute faveur qui est ou sera accordé aux navires et bateaux nationaux, en ce qui concerne leur placement, leur chargement ou leur déchargement dans les ports et généralement pour toutes les formalités et dispositions quelconques auxquelles sont ou pourront être soumis les navires et bateaux, leurs équipages et leurs cargaisons.

Tout privilège et toute exonération que l'une des Parties Contractantes a accordé ou pourra accorder sous l'un des rapports susvisés à une tierce Puissance seront appliqués simultanément et sans réserves à l'autre Partie Contractante.

ge i alla avseenden åtnjuta samma behandling som landets egna fartyg och deras last, oavsett varifrån fartygen avgått eller varthän de äro destinerade och oavsett varifrån lasten förskriver sig eller varthän den är bestämd.

Fartyg, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, skola inom den andra partens område icke vara underkastade högre tonnage-, hamn-, lots-, fyr- och båk-, karantäns- eller andra avgifter eller pålagor, av vad slag de vara må, än dem, vilka under samma betingelser påvila eller må komma att påvila landets egna fartyg.

Fartyg, tillhörande envar av de höga fördragsslutande parterna, skola, vad beträffar anvisande av plats åt fartyg, deras lastning eller lossning i hamnar samt i allmänhet alla formaliteter och föreskrifter, av vad slag de vara må, vilka fartyg, deras besättning och last äro eller må bliva underkastade, tillerkännas varje företrädesrätt och förmån, som är eller må bliva tillerkänd landets egna fartyg.

Varje företrädesrätt och befrielse, som endera av de fördragsslutande parterna i ovannämnda hänseenden tillerkänt eller må komma att tillerkänna en tredje stat, skola samtidigt och ovillkorligt jämväl tillerkännas den andra fördragsslutande parten.

Article XVII.

Sont exceptés des dispositions de la présente Convention relatives à la navigation maritime:

- 1) le cabotage;
- 2) les faveurs qui, dans l'un ou l'autre des deux pays, ont été ou pourront être accordées à la pêche nationale et à ses produits;
- 3) l'application de mesures spéciales ayant pour objet de favoriser le développement de la marine marchande au moyen de subventions;
- 4) les privilèges concédés aux sociétés de sports nautiques;
- 5) l'exercice du service maritime des ports, des rades et des plages, y compris le pilotage, le remorquage, le sauvetage et l'assistance maritime; étant entendu toutefois que, si l'une des Hautes Parties Contractantes accorde à un autre Etat quelque avantage ou privilège qui soit excepté par le présent alinéa, elle appliquera à l'autre, en ce qui concerne ledit avantage ou privilège, le traitement de la nation la plus favorisée;
- 6) l'émigration et le transport des émigrants, étant entendu qu'un accord spécial pourra être conclu à ce sujet entre les deux Hautes Parties Contractantes.

Article XVIII.

La nationalité des navires et bateaux sera de part et d'autre, admise d'après les documents et certificats délivrés à cet effet par

Artikel XVII.

Från bestämmelserna i detta avtal i vad angår sjöfart å yttre farvatten göres undantag beträffande

- 1) kustfart;
- 2) förmåner, som i någotdera landet beviljats eller må komma att beviljas den inhemska fiskerinäringen och dess alster;
- 3) tillämpningen av särskilda bestämmelser, åsyftande att medelst subventioner främja utvecklingen av den nationella handelsflottan;
- 4) privilegier, som tillkomma sällskap för nautisk sport;
- 5) utövande av sjötjänst i hamnar, på redder och vid kuster, däri inbegripet lotsning, bogsering och bärgning, dock under iakttagande av att, därest endera av de höga fördragsslutande parterna skulle tillerkänna en tredje stat någon förmån eller företrädesrätt, med avseende å vilken förbehåll gjorts enligt detta moment, parten ifråga skall tillerkänna den andra fördragsslutande parten, vad nämnda förmån eller företrädesrätt beträffar, behandling såsom mest gynnad nation;
- 6) emigration samt befordring av emigranter, varvid är överenskommet, att nämnda spörsmål skall kunna regleras genom ett särskilt avtal mellan de båda höga fördragsslutande parterna.

Artikel XVIII.

Fartygs nationalitet skall ömsesidigt erkännas på grund av de handlingar och bevis, som av vederbörande myndigheter i vardera lan-

les autorités compétentes des Etats respectifs.

Les certificats de jauge et autres documents relatifs à la jauge délivrés par l'une des Hautes Parties Contractantes, seront reconnus par l'autre Partie, aux conditions prévues dans les arrangements spéciaux qui pourront être conclus par les deux Parties, au moment ou celles-ci trouveront opportun.

Article XIX.

Les navires et bateaux suédois qui entreront dans un port de la Roumanie, et les navires et bateaux roumains qui entreront dans un port de la Suède, à seul fin d'y compléter leur cargaison pour une destination étrangère ou d'en débarquer une partie, apportée de l'étranger, pourront, en se conformant aux lois et règlements des Etats respectifs, conserver à bord la partie de leur cargaison qui serait destinée à un autre port ou à un autre pays, et la réexporter, sans être tenus à payer pour celle-ci aucun droit ou frais, qui ne seraient pas perçus sur les bateaux nationaux ou ceux de la nation la plus favorisée.

Article XX.

Si un navire ou bateau de l'une des Hautes Parties Contractantes a échoué ou a fait naufrage sur les côtes de l'autre, le navire ou bateau et sa cargaison jouiront des mêmes faveurs et immunités que les lois et règlements des pays respectifs accordent dans des cir-

det blivit för sådant ändamål utfärdade.

Mätbrev och andra mätningshandlingar, vilka utfärdats av endera av de båda höga fördragsslutande parterna, skola av den andra parten godkännas i enlighet med de särskilda överenskommelser, som vid tidpunkt, då de båda parterna finna lämpligt, dem emellan må komma att träffas.

Artikel XIX.

Svenska fartyg, som inkomma till rumänska hamnar, och rumänska fartyg, som inkomma till svenska hamnar, för att där allenast komplettera sin last med destination till utlandet eller lossa en del av från utlandet medförd last, må, under förutsättning att de rätta sig efter de i de respektive staterna gällande lagar och föreskrifter, behålla ombord den del av lasten, som är bestämd till annan hamn eller annat land och återutföra densamma, utan att för denna del av lasten behöva erlägga någon avgift eller umgäld, som icke uppbäres av landets egna fartyg eller fartyg tillhörande mest gynnad nation.

Artikel XX.

Om ett fartyg, tillhörande endera av de höga fördragsslutande parterna, strandar eller lider skeppsbrott vid det andra landets kuster, skola fartyg och last åtnjuta samma förmåner och befrielser, som respektive stats lagstiftning under enahanda omständigheter be-

constances analogues aux navires et bateaux nationaux ou de la nation la plus favorisée. Il sera donné, dans la même mesure qu'aux nationaux, aide et assistance au capitaine et à l'équipage, tant pour eux-mêmes que pour le navire ou bateau et la cargaison.

Les objets sauvés d'un navire ou bateau échoué ou naufragé ou de sa cargaison seront restitués au propriétaire ou à son représentant, pourvu que le propriétaire ou son représentant justifie de son droit dans le délai prévu par la loi. Si lesdits objets ont été vendus, le produit de la vente sera, aux mêmes conditions, mis à la disposition du propriétaire ou de son représentant. Le montant des droits de sauvetage et des autres frais occasionnés par le sauvetage sera calculé d'après les mêmes règles que celles applicables aux nationaux.

Il est convenu aussi que les objets sauvés d'un navire ou bateau échoué ou naufragé ne seront assujettis à aucun droit de douane, à moins qu'ils ne soient admis à la consommation intérieure.

Article XXI.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à appliquer réciproquement les dispositions de la Convention et du Statut sur le régime des voies navigables d'intérêt international, signés à Barcelone le 20 avril 1921, et du Protocole additionnel y relatif.

Il est entendu toutefois qu'il

viljar egna eller mest gynnad nations fartyg. Hjälp och bistånd skall lämnas befälhavare och besättning såväl för dem personligen som för fartyg och last i samma omfattning som landets egna medborgare.

Föremål, som bärgats från strandat eller skeppsbrutet fartyg eller från dess last, skola återställas till ägaren eller hans ställföreträdare, förutsatt att ägaren eller hans ställföreträdare styrker sin rätt inom i lag föreskriven tid. I det fall att föremålen blivit försälda skola vid försäljningen erhållna medel, under enahanda betingelser, tillhandahållas ägaren eller hans ställföreträdare. Bärgarlön samt övriga av bärgningen betingade utgifter skola beräknas enligt samma grunder som ifråga om landets egna medborgare.

Det är vidare överenskommet, att föremål, som bärgats från strandat eller skeppsbrutet fartyg, icke skola vara underkastade någon tullavgift, såvida de icke övergå till förbrukning inom landet.

Artikel XXI.

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig att i förhållande till varandra tillämpa bestämmelserna i den i Barcelona den 20 april 1921 undertecknade konventionen och stadgan rörande segelbara vattenvägar av internationell betydelse jämte därtill hörande tilläggsprotokoll.

Det är likväl överenskommet, att

sera tenu compte des réserves faites tant par la Suède que par la Roumanie, à la signature de la Convention, du Protocole additionnel, ou des Protocoles d'adhésion.

Il est entendu, en outre, que les dispositions de la présente Convention ne peuvent porter en aucun cas, atteinte à l'application du Statut définitif du Danube.

Article XXII.

Les dispositions de la présente Convention ne s'appliquent pas à la navigation dans les eaux intérieures.

Il est entendu, toutefois, que les facilités accordées par l'une des Hautes Parties Contractantes à une nation tierce en ce qui concerne la navigation dans les eaux intérieures, ne seraient pas refusées à l'autre Partie.

Article XXIII.

Les représentants consulaires nommés par l'une des Hautes Parties Contractantes jouiront sur le territoire de l'autre Partie de tous les privilèges, exemptions, immunités et droits qui appartiennent ou qui pourront ultérieurement être reconnus aux représentants consulaires d'une tierce Puissance. Toutefois, ces privilèges, exemptions, immunités et droits ne pourront être réclamés par l'une des Parties Contractantes dans une mesure plus large que celle où ils appartiennent aux représentants consulaires de l'autre Partie Contractante sur le territoire de la première.

förestående bestämmelse är understadad de förbehåll, vilka gjorts av Sverige och Rumänien vid undertecknandet av konventionen, tilläggsprotokollet eller adhesionsprotokollen.

Det är vidare överenskommet, att tillämpningen av den definitiva Donaustadgan icke i något hänseende lider intrång genom bestämmelserna i förevarande avtal.

Artikel XXII.

Bestämmelserna i förevarande avtal äro icke tillämpliga ifråga om sjöfart på inre farvatten.

Det är likväl överenskommet, att lättnader, vilka endera av de höga fördragsslutande parterna ifråga om sjöfart på inre farvatten tillerkänner en tredje stat, icke skola förvägras den andra fördragsslutande parten.

Artikel XXIII.

Konsulära representanter, som utnämnts av endera av de höga fördragsslutande parterna, skola inom den andra partens område åtnjuta alla de privilegier, befrielser, immuniteter och rättigheter, som tillkomma eller framdeles må tillerkännas någon tredje makts konsulära representanter. Likväl skola nämnda privilegier, befrielser, immuniteter och rättigheter icke kunna av den ena fördragsslutande parten påfordras i större utsträckning än som tillkommer den andra fördragsslutande partens konsulära representanter inom den förras område.

Article XXIV.

Pour autant qu'elles visent le traitement de la nation la plus favorisée, les stipulations de la présente Convention ne seront pas applicables:

a) aux faveurs que l'une des Hautes Parties Contractantes a accordées ou pourra accorder par la suite à des Etats limitrophes en vue de faciliter le trafic frontalier, dans une zone qui ne devra pas dépasser, en règle générale, une largeur de quinze kilomètres de chaque côté de la frontière;

b) aux faveurs accordées ou qui pourront être accordées par la Suède au Danemark ou à la Norvège, ou à ces deux pays, tant que les mêmes faveurs n'auront été accordées à aucun autre Etat;

c) au régime spécial que la Roumanie a déjà ou pourrait instituer en matière tarifaire pour les importations destinées à faciliter les règlements financiers résultant de l'état de guerre où elle s'est trouvée de 1916 à 1918;

d) aux droits et privilèges qui pourraient être accordés à un ou plusieurs autres Etats limitrophes, en vertu d'une union douanière.

Article XXV.

Tout différend sur l'interprétation ou l'application de la présente Convention qui n'aura pu être résolu entre les Hautes Parties Contractantes par la voie diplomatique, sera soumis à la Cour permanente de Justice internationale.

Artikel XXIV.

I den mån bestämmelserna i detta avtal avse ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation, skola de icke vara tillämpliga å

a) de förmåner, som endera av de höga fördragsslutande parterna medgivit eller må komma att medgiva angränsande stater för underlättande av gränshandeln inom ett område, som i regel icke må sträcka sig längre än 15 kilometer på båda sidor om gränsen;

b) de förmåner, som Sverige tillerkänt eller må komma att tillerkänna Danmark eller Norge eller båda dessa länder, sålänge samma förmåner icke tillerkänts ytterligare någon stat;

c) den särskilda régime i tariffhänseende, som Rumänien infört eller kan komma att införa för import, avsedd att underlätta de finansiella regleringar, vilka bero av Rumäniens deltagande i kriget under åren 1916—1918;

d) rättigheter och privilegier, som kunna komma att tillerkännas en eller flera angränsande stater i samband med ingående av en tullunion.

Artikel XXV.

Varje meningsskiljaktighet rörande tolkningen eller tillämpningen av bestämmelserna i detta avtal, som uppkommit mellan de höga fördragsslutande parterna och som icke kunnat lösas på diplomatisk väg, skall hänskjutas till den fasta mellanfolkliga domstolen.

Toutefois, les différends qui pourraient surgir sur le traitement des marchandises ou sur l'application des stipulations tarifaires ou de navigation et qui seraient de nature à exiger une solution immédiate, seront soumis, si les Hautes Parties Contractantes en conviennent, à un tribunal arbitral constitué ad hoc. Ce tribunal sera composé de trois membres. Les Parties Contractantes nommeront chacune un membre à leur gré et désigneront d'un commun accord le troisième membre, agissant comme président. La désignation des membres devra être effectuée dans les 30 jours qui suivent la date où les Hautes Parties Contractantes seront convenues de recourir à la procédure arbitrale. A défaut d'accord entre les Parties Contractantes à l'expiration de ce délai en ce qui concerne le troisième membre, celui-ci sera nommé par le Président de la Cour permanente de Justice internationale de la Haye.

Les décisions dudit tribunal arbitral auront force obligatoire.

Article XXVI.

La présente Convention sera ratifiée par Sa Majesté le Roi de Suède, avec l'approbation du Riksdag, et par Sa Majesté le Roi de Roumanie avec l'approbation du Parlement.

Elle entrera en vigueur dix jours après l'échange des ratifications, qui aura lieu, aussitôt que faire se pourra, à Stockholm et restera applicable pendant deux ans.

Si aucune des Hautes Parties

Tvist, som avser behandlingen av varor eller tillämpningen av tariff- eller sjöfartsbestämmelserna och som erfordrar omedelbar lösning, skall likväl, därest de höga fördragsslutande parterna överenskomma härom, hänskjutas till en för ändamålet utsedd skiljenämnd. Skiljenämnden skall vara sammansatt av tre medlemmar. De fördragsslutande parterna skola efter eget val utse vardera en medlem och i samförstånd tillsätta den tredje, vilken skall vara skiljenämndens ordförande. Medlemmar i skiljenämnden skola utses inom 30 dagar räknat från den dag, då de höga fördragsslutande parterna överenskommit att anlita skiljedomsförfarandet. Därest vid utgången av nämnda tid enighet mellan de fördragsslutande parterna icke uppnåtts angående val av den tredje medlemmen, skall denne utses av ordföranden i den fasta mellanfolkliga domstolen i Haag.

Skiljenämndens beslut skall äga förbindande kraft.

Artikel XXVI.

Förevarande avtal skall ratificeras av Hans Maj:t Konungen av Sverige med godkännande av riksdagen samt av Hans Maj:t Konungen av Rumänien med parlamentets godkännande.

Det träder i kraft tio dagar efter ratifikationernas utväxling, som skall äga rum snarast möjligt i Stockholm, och skall förbliva gällande under två år.

Därest ingendera av de höga

Contractantes n'a fait connaître à l'autre Partie, six mois avant l'expiration du délai susdit, son intention de mettre fin à la Convention, celle-ci demeurera exécutoire jusqu'à l'expiration d'un délai de six mois, à compter de la date de sa dénonciation par l'une des Parties.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires des deux Hautes Parties Contractantes ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs sceaux.

Fait en double exemplaire à Bucarest, le 7 octobre 1931.

Signé: *Alströmer.*

N. Iorga.

fördragsslutande parterna sex månader före utgången av nämnda tid delgivit den andra parten sin avsikt att försätta avtalet ur kraft, bliver det gällande intill utgången av sex månader, räknat från den dag då endera parten uppsagt detsamma.

Till bekräftelse härav hava de höga fördragsslutande parternas befullmäktigade ombud undertecknat detta avtal och försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i Bukarest, i två exemplar, den 7 oktober 1931.

Undert.: *Alströmer.*

N. Iorga.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la présente Convention d'Etablissement, de Commerce et de Navigation, les Plénipotentiaires des deux Hautes Parties Contractantes sont, en outre, convenus des dispositions suivantes, qui font partie intégrante de la Convention.

Ad Article I.

Les stipulations de la présente Convention ne porteront aucune atteinte aux dispositions qui sont ou seront en vigueur dans chacun des deux Pays concernant les passeports, ni aux prescriptions générales édictées ou à édicter par les Etats Contractants concernant le droit pour les étrangers de prendre du travail sur leurs territoires respectifs.

Il est également entendu que les dispositions ci-dessus ne portent aucune atteinte aux droits reconnus à chacune des Hautes Parties Contractantes de réglementer par une loi l'émigration ou l'immigration.

Ad Article IV.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent que l'octroi du traitement national aux termes de l'article IV n'exclut pas l'application aux ressortissants de la Roumanie des Ordonnances suédoises du 23 octobre 1908, concernant les droits à acquitter pour privilèges

Slutprotokoll.

Vid undertecknandet av förevärande bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal hava de höga fördragsslutande parterna befullmäktigade ombud ytterligare överenskommit om följande bestämmelser, vilka utgöra integrerande del av avtalet.

Till artikel I.

Genom bestämmelserna i förevärande avtal göres icke någon inskränkning vare sig i de föreskrifter i avseende å pass, som äro gällande eller må komma att utfärdas i vardera landet eller i de av de fördragsslutande parterna nu eller framdeles utfärdade allmänna bestämmelser angående rätt för utlänning att taga arbetsanställning inom deras respektive områden.

Det är vidare överenskommet, att genom bestämmelserna i avtalet icke någon inskränkning äger rum i vardera höga fördragsslutande partens rätt att genom lag reglera immigration eller emigration.

Till artikel IV.

De höga fördragsslutande parterna äro ense därom, att genom medgivandet av nationell behandling enligt artikel IV tillämpligheten icke uteslutes gentemot rumänska medborgare av de svenska förordningarna den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för sär-

et droits spéciaux, et du 31 décembre 1913, concernant le droit des étrangers et des ressortissants suédois domiciliés à l'étranger, de donner en Suède des représentations publiques, etc., ou de prêter leur concours à ces représentations, en tant que les dites Ordonnances prévoient le payment de taxes.

Ad Article XII.

Les stipulations de la présente Convention ne porteront aucune atteinte aux dispositions des lois suédoises qui sont ou seront en vigueur et aux termes desquelles les alcools et les amidons, fabriqués avec des matières premières étrangères, ainsi que les tabacs importés de l'étranger, sont frappés d'un impôt spécial. Sous ces rapports, le traitement de la nation la plus favorisée sera toutefois applicable.

Ad Article XIII.

Les dispositions de la présente Convention ne s'appliqueront pas aux marchands ambulants ni à toutes autres personnes exerçant un métier ambulant.

Ad Article XXII.

Il est toutefois entendu que les avantages particuliers accordés par la Roumanie aux bâtimens fluviaux yougoslaves pour la navigation sur le Canal de Bega ne pourront être réclamés par la Suède.

skilda förmåner och rättigheter samt den 31 december 1913 angående rätt för utlänning och i utlandet bosatt svensk medborgare att i Sverige giva offentlig föreställning m. m. eller att därvid medverka, i den mån i desamma föreskrives erläggande av avgifter.

Till artikel XII.

Genom bestämmelserna i förevarande avtal göres icke någon inskränkning i nu eller framdeles gällande bestämmelser i svensk lagstiftning, enligt vilka alkohol och och stärkelse, som framställts av utländska råämnena, ävensom från utlandet införda tobaksvaror äro underkastade särskild beskattning. I dessa hänseenden skall likväl mestgynnadnationsbehandling tillämpas.

Till artikel XIII.

Bestämmelserna i förevarande avtal äro icke tillämpliga å gård-farihandlare och andra dylika kringvandrande yrkesutövare.

Till artikel XXII.

Det är överenskommet, att Sverige icke skall kunna göra anspråk på att komma i åtnjutande av de särskilda förmåner, vilka Rumäni-en tillerkänt jugoslaviska flodfartyg såvitt angår sjöfart i kanalen Bega.

Ad Article XXIV.

Les stipulations de la présente Convention relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne pourront être invoquées par l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes pour réclamer le bénéfice du traitement appliqué, au point de vue fiscal, en vue d'éviter la double imposition, dans les rapports de l'autre Haute Partie Contractante avec un Etat tiers, en vertu d'une Convention spéciale ayant pour objet la répartition du droit d'imposition en ce qui concerne certaines matières imposables.

En foi de quoi les Plénipotentiaires des deux Hautes Parties Contractantes ont signé le présent Protocole et y ont apposé leurs sceaux.

Fait en double exemplaires, Bucarest 7 Octobre 1931.

Signé: *Alströmer.*

N. Iorga.

*Tff. rumänske utrikesministern
till svenske ministern i Bukarest.*

Bucarest le 7 octobre 1931.

Monsieur le Ministre.

J'ai l'honneur de porter à Votre connaissance que le Gouvernement Roumain s'engage à soumettre pendant la durée de la Convention d'Etablissement, de Commerce et de Navigation, conclue aujourd'hui

Till artikel XXIV.

Bestämmelserna i föreliggande avtal angående tillerkännande av mestgynnadnationsbehandling skola icke kunna av någondera av de höga fördragsslutande parterna åberopas för att komma i åtnjutande av den behandling i beskattningshänseende, som, för undvikande av dubbelbeskattning, tillämpas i förhållandet mellan den andra höga fördragsslutande parten och en tredje stat på grund av särskild överenskommelse rörande uppdelning av beskattningsrätten med hänsyn till vissa skattefallor.

Till bekräftelse härav hava de båda höga fördragsslutande parternas ombud undertecknat detta protokoll och försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i Bukarest, i två exemplar, den 7 oktober 1931.

Undert.: *Alströmer.*

N. Iorga.

Bukarest den 7 oktober 1931.

Herr Minister.

Jag har äran bringa till Eder kännedom, att rumänska regeringen förbinder sig att, så länge det innevarande dag avslutade bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal förbliver i kraft, vid införsel till

hui, la marchandise spécifiée ci-dessous, fabriquée en Suède, à son importation en Roumanie au droit d'entrée ci-indiqué ou aux droits plus réduits que la Roumanie pourra concéder à la même marchandise d'un pays tiers quelconque:

ex 132 Chaussures avec
dessus en tissu
quelconque, sauf
ceux en soie ou
contenant de la
soie, et avec la
semelle et le talon
en caoutchouc,
fixés à la chaussure
par couture ou par
vulcanisation ... 20,000 lei pr. 100 kg.

Veuillez agréer, Monsieur le Ministre, les assurances de ma haute considération.

Signé: *N. Iorga.*

*Svenske ministern i Bukarest till
tj. rumänske utrikesministern.*

Bucarest, le 7 octobre 1931.

Monsieur le Président.

Par la lettre, en date d'aujourd'hui, Votre Excellence a bien voulu me communiquer ce qui suit:

»J'ai l'honneur de porter à Votre connaissance que le Gouvernement Roumain s'engage à soumettre pendant la durée de la Convention d'Etablissement, de Commerce et de Navigation, conclue aujourd'hui, la marchandise spécifiée ci-

Rumänien av nedan angivna vara, tillverkad i Sverige, tillämpa följande införseltull eller den lägre tullsats, som Rumänien kan komma att tillerkänna samma vara från något vilket som helst tredje land.

Ur 132 Skodon med överdel av vävnad av vilket som helst slag, utom siden eller som innehåller siden, samt med sula och klack av kautschuk, fästade vid skodonet medelst sömnad eller vulkanisering ... 20,000 lei pr. 100 kg

Mottag etc.

Undert.: *N. Iorga.*

Bukarest den 7 oktober 1931.

Herr President.

I skrivelse innevarande dag har Eders Excellens behagat meddela mig följande:

»Jag har äran bringa till Eder kännedom, att rumänska regeringen förbinder sig att, så länge det innevarande dag avslutade bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal förbliver i kraft, vid införsel till Rumänien av nedan angivna vara,

dessous, fabriquée en Suède, à son importation en Roumanie au droit d'entrée, ci-indiqué, ou aux droits plus réduits que la Roumanie pourra concéder à la même marchandise d'un pays tiers quelconque:

ex 132 Chaussures avec
dessus en tissu
quelconque, sauf
ceux en soie ou
contenant de la
soie, et avec la
semelle et le ta-
lon en caout-
chouc, fixés à la
chaussure par
couture ou par
vulcanisation ... 20,000 lei pr. 100 kg. »

tillverkad i Sverige, tillämpa följande införseltull eller den lägre tullsats, som Rumänien kan komma att tillerkänna samma vara från något vilket som helst tredje land.

Ur 132 Skodon med över-
del av vävnad av
vilket som helst
slag, utom siden
eller som innehåller
siden, samt med
sula och klack av
kautschuk, fästade
vid skodonet med
delst sömnad eller
vulkanisering... 20,000 lei pr. 100 kg. »

En remerciant Votre Excellence de cette communication, j'ai l'honneur de porter à Sa connaissance que je prends bonne note de son contenu.

Veillez agréer, Monsieur le Président, les assurances de ma haute considération.

Signé: *Alströmer.*

I det jag får tacka Eders Excel-
lens för detta meddelande har jag
äran giva tillkänna, att jag med
tillfredsställelse bemärkt dess inne-
håll.

Mottag etc.

Undert.: *Alströmer.*

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 oktober 1931.*

Närvarande:

Statsministern EKMÄN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Hansén, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena:

»Den mellan Sverige och Rumänien genom noteväxling den 11 november och 18 december 1922 träffade handelsöverenskommelsen, genom vilken handelsförhållandena mellan de båda länderna på sin tid provisoriskt reglerats på basis av ömsesidigt tillämpande av klausulen om behandling såsom mest gynnad nation, uppsades av rumänska regeringen genom note den 27 november 1929 att upphöra att gälla den 1 mars 1930. Å rumänsk sida framhölls härvid, att åtgärden vore ett led i en allmän uppsägning av Rumäniens handelsöverenskommelser, betingad av att Rumänien kort tid förut hade antagit och den 1 augusti 1929 försatt i kraft en ny tulltaxa, på grundval av vilken rumänska regeringen nu önskade få till stånd nya handelsfördrag med respektive länder. Överenskommelsen blev därefter successivt prolongerad till den 1 september 1930, vilken dag emellertid såväl 1922 års avtal som övriga uppsagda rumänska handelsavtal trädde ur kraft. Såsom ersättning för det utlöpan- de avtalet hade emellertid den 26 juli 1930 träffats en ny provisorisk handelsöverenskommelse, vilken visserligen från början endast avsåg tiden från och med den 1 september 1930 till den 1 april 1931 men som därefter, i avvaktan på ikraftträdandet av ett definitivt handels- och sjöfarts- avtal, genom noteväxling den 14 och 21 mars 1931 prolongerades att gälla tillsvidare med 30 dagars uppsägningstid. I kraft av nämnda överens- kommelse tillämpas för närvarande i förhållandet mellan de båda län- derna, såväl i tullavseende som i övrigt i vissa viktigare hänseenden vad handel och sjöfart beträffar, grundsatsen om ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation.

Den nya rumänska tulltaxan medförde rätt anmärkningsvärda föränd-

ringar i jämförelse med den närmast föregående. Den äldre tariffen, i den form densamma hade efter genomförda revisioner åren 1924 och 1927, upptog visserligen formellt sett två kolumner tullsatser. Den högre av dessa hade likväl i praktiken sin huvudsakliga uppgift såsom kamptariff och den lägre tillämpades följaktligen gent emot alla länder oavsett förefintligheten av handelsavtal, förutsatt endast att vederbörande land icke tillämpade diskriminerande tullsatser i fråga om rumänska produkter. Trots de dubbla tarifferna hade tulltaxan sålunda snarast karaktär av enkeltariff och dess tullsatser voro i stort sett obundna av handelsavtal. I motsats härtill utgör 1929 års tulltaxa närmast en kombination av dubbeltariff- och generaltariffsystemen. Ehuru uppställd på två kolumner, general- och minimitariffen, upptager densamma sålunda icke genomförd dubbeltariff för alla varuslag. Jämnlöpande tullsatser i båda tarifferna förekomma endast beträffande inemot hälften av antalet rubriker, under det att för övriga varor tullsatser finnas upptagna allenast i generaltariffen. Denna åtskillnad torde böra ses i samband med bestämmelserna angående tulltariffens användande vid traktatförhandlingar, vari stadgas, att konventionella nedsättningar skola kunna medgivas med avseende å tullsaterna i generaltariffen, varemot minimitariffen icke får i avtalsväg vare sig reduceras eller bindas. Tulltaxans byggnad häntyder sålunda i viss mån på en omläggning av traktatpolitiken från den rena mestgynnadlinjen, som efter kriget från rumänsk sida följts såsom allmän grundprincip vid avslutande av handelsavtal, till tarifftraktatmetoden. Tullnivån i den nya taxan är på det hela taget snarast något lägre än enligt den gamla, ehuru väl på vissa punkter, främst till jordbrukets skydd, icke oväsentligt stegrade tullsatser förekomma.

Efter ikraftträdandet av den nya tariffen upptogos successivt förhandlingar om nya avtal mellan Rumänien och respektive länder, varvid ett av rumänska regeringen antaget typförslag, rubricerat såsom förslag till bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal, i allmänhet tjänade såsom utgångspunkt. Typförslaget utgick ifrån, att de blivande avtalen skulle utformas såsom tariffavtal samt att mestgynnadklausulen skulle begränsas att gälla endast med avseende å särskilt i avtalen angivna varuslag. Dessa grundlinjer hava hittills såtillvida blivit genomförda, som flertalet av de sedan tariffens ikraftträdande ingångna avtalen äro byggda såsom tarifftraktater. Däremot synes man under förhandlingarnas lopp hava fränfallit den ursprungliga tanken, att i avtalen endast medgiva begränsad mestgynnadklausul. Med undantag för något enstaka fall, vari sådan begränsning genomförts, har klausulen nämligen genomgående utsträckts att ömsesidigt gälla hela tulltaxan. Tarifftraktater hava efter tulltaxans ikraftträdande avslutats med Polen, Tjeckoslovakien, Frankrike, Österrike och Grekland, samtliga åtföljda av listor över ömsesidigt medgivna nedsättningar eller bindningar av tullsatser. Nedsättningar eller bindningar i den rumänska tulltaxan hava vidare fastställts i avtal

med Italien, Spanien och Norge. I allt torde dessa medgivanden beröra drygt 200 rubriker i den rumänska tulltaxan, till övervägande delen sådana, i fråga om vilka tullsatser endast funnos upptagna i generaltariffen. Luckorna i minimitariff-kolumnen hava sålunda på dessa punkter, låt vara att de nytillkomna satserna snarast hava karaktär av konventionaltullar, blivit utfyllda. Jämte nu nämnda tariffavtal har Rumänien jämväl träffat rena mestgynnadavtal med vissa länder, bland vilka här särskilt må framhållas handels- och sjöfartstraktaten mellan Rumänien och Storbritannien, slutet under år 1930. I kraft av sålunda ingångna avtal tillämpas tullsatserna i den rumänska tulltaxans kombinerade minimi- och konventionaltariff för närvarande i förhållande till de flesta länder, som stå i handelsförbindelse med Rumänien.

Sedan rumänska regeringen i januari 1930 till Kungl. Maj:ts minister i Bukarest överlämnat förut omförmälda typförslag att tjäna såsom utgångspunkt vid blivande förhandlingar om ett bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal mellan Sverige och Rumänien, igångsattes på föranstaltande av min företrädare i ämbetet erforderliga förberedelser med hänsyn till de sålunda ifrågasatta förhandlingarna. Utredningarna hava till en början givit vid handen, att varuutbytet mellan Sverige och Rumänien hittills varit av tämligen begränsad omfattning. Under tiden 1925—1929 har likväl en beaktansvärd ökning av exporten till Rumänien ägt rum, i det att densamma därunder successivt ökat i värde från omkring 1.6 till 4.8 miljoner kronor per år. Enligt preliminär uppgift har exporten för år 1930 uppgått till 4.3 miljoner kronor. Importen från Rumänien uppgick åren 1925 och 1926 till omkring 1.4 respektive 1.8 miljoner kronor men uppvisar för senare år, sannolikt i viss mån beroende på att importen ägt rum över andra länder, en väsentligt reducerad siffra. Enligt den svenska officiella statistiken har sålunda värdet av importen från Rumänien för åren 1927—1929 understigit 0.2 miljoner kronor per år räknat. Motsvarande siffra för år 1930 uppgår enligt preliminär uppgift till 0.7 miljoner kronor. Till belysande av sammansättningen av export och import hava särskilda tabeller upprättats, vilka såsom bilagor torde få fogas till protokollet (bil. A—C). I anslutning till dessa tabeller må framhållas, att exporten till Rumänien huvudsakligen utgjorts av skodon av vävnad med gummisula samt kautschukskodon. Sammanlagda exportvärdet härav uppgick sålunda åren 1927—1929 till omkring 2 respektive 2.6 och 1.5 miljoner kronor, representerande omkring 32—75 procent av totalexporten till Rumänien, och för år 1930 enligt preliminär uppgift till 0.7 miljoner kronor eller i det närmaste 17 procent av totalexporten. Bland övriga exportartiklar av någon betydelse märkas särskilt fotogenkök, motorer samt kullager. Importen från Rumänien utgöres praktiskt taget uteslutande av jordbruksprodukter, framför allt majs.

Rörande tullförhållandena i Rumänien för de svenska exportvarorna hava undersökningarna ådagalagt, att tullsatserna i den nya rumänska

tulltaxan, under förutsättning av bibehållen mestgynnadställning, i allmänhet icke torde medföra några större svårigheter för Sveriges del. I fråga om en av de viktigaste svenska exportartiklarna till Rumänien, nämligen skodon av vävnad med gummisula, upptager emellertid den rumänska tulltaxan en tullsats i generaltariffen — minimitariff saknas på denna punkt — av 72,000 lei per 100 kilogram, vilket, efter en kurs av kronor 2: 57 för 100 lei, i svenskt mynt motsvarar 18 kronor 50 öre per kilogram, en tullsats som givetvis måste verka starkt försvårande på den svenska exporten. Om till jämförelse tages den före år 1927 gällande tullsatsen för ifrågavarande artikel, uppgående till endast 12,000 lei per 100 kilogram, medför den nya tariffen sålunda — låt vara att under tiden 1927—1929 en ännu högre tullsats varit gällande — en betydande ökning av tullbelastningen. Genom ingångna tariffavtal med bland annat Österrike har nämnda tullsats visserligen nedbragts till 40,000 lei per 100 kilogram, en tull som dock allt fortfarande anses omöjliggöra ostörd avsättning på den rumänska marknaden. Ur svensk synpunkt har det sålunda framstått såsom ett önskemål, att man i samband med det blivande avtalet, till grund för vilket i övrigt syntes böra läggas principen om ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation, såvitt möjligt måtte få till stånd en nedsättning i den rumänska tulltaxan på ifrågavarande punkt.

I samband med frågan om utformningen av det blivande avtalet underkastades på sin tid det rumänska typförslaget en närmare granskning, varvid framgick, att detsamma visserligen, om man undantager tullbestämmelserna, i stora delar nära överensstämde med grunderna för de under senare tid slutna avtalen mellan Sverige och andra länder, men att såväl i dessa delar som i övrigt åtskilliga önskemål om ändringar och tillägg ur svensk synpunkt gjorde sig gällande. Till följd härav upprättades ett svenskt motförslag, som i tullhänseende baserade sig på ömsesidigt tillerkännande av generell och ovillkorlig mestgynnadrätt och som även i övrigt tillgodosåg här avsedda svenska önskemål. Sedan motförslaget, efter det att kommerskollegium yttrat sig i ärendet, överlämnats till rumänska regeringen, hava förhandlingar i anknytning till detsamma ägt rum i Bukarest. Förhandlingarna hava å svensk sida förts av Kungl. Maj:ts minister därstädes, envoyén J. M. Alströmer. De hava till övervägande delen rört sig om vissa rumänska ändringsförslag i avseende å avtalstexten, varvid överenskommelse successivt träffats om vissa jämkningar i det svenska förslaget i huvudsaklig överensstämmelse med vad på motsvarande punkter stadgats i mellan Rumänien och andra länder slutna avtal. Härjämte har vid förhandlingarna frågan om tullen nedsättning för vissa gummiskodon varit föremål för behandling, varvid uppnåtts nedsättning i rumänska tulltaxan på ifrågavarande punkt från nu gällande konventionaltullsats av 40,000 lei till 20,000 lei per 100 kilogram, sålunda en nedsättning av tullen med 50 procent. Ifrågavarande nedsättning är avsedd att medgivas genom notväxling i samband med

avtalets undertecknande och skall äga tillämplighet så länge avtalet förbliver i kraft.

Sedan förhandlingarna numera slutförts har det avtalsförslag, varom enighet uppnått vid förhandlingarna, överlämnats till respektive regeringar för godkännande. Dess innehåll är i korthet följande.

Artiklarna I—VI innehålla bestämmelser angående den behandling, som i vartdera landet skall tillkomma medborgare från det andra landet. I artikel I, första stycket, stadgas, att medborgare i det ena landet skola åtnjuta mestgynnadbehandling i det andra i *alla* hänseenden såväl för sin person som för sin egendom. Detta grundstadgande utvecklas närmare i efterföljande bestämmelser, vilka innefatta detaljföreskrifter i avseende å ifrågavarande medborgares rätt till inresa, vistelse och bösättning i det andra landet, rätt att därstädes förvärva, besitta och förfoga över lös och fast egendom, att på grund av testamente eller arv förvärva kvarlåtenskap ävensom att driva handel och industri samt hantverk och annan yrkesmässig verksamhet. I dessa hänseenden tillförsäkras vartdera landets medborgare i det andra landet lika gynnsam behandling som mest gynnad nations medborgare.

Oavsett dessa bestämmelser skall vardera parten likväl i vissa angivna fall vara berättigad att förvägra den andra partens medborgare rätt att vistas i landet. I ett till förslaget fogat protokoll, avsett att såsom slutprotokoll ingå som integrerande del i avtalet, hava de båda parterna härjämte, i överensstämmelse med vad som stadgats i vissa andra rumänska avtal från senaste tid, ömsesidigt förbehållit sig rätt att genom lag reglera immigration till och emigration från sina respektive områden. Vidare skall avtalet icke medföra någon inskränkning i föreskrifterna i avseende å pass i respektive land eller i de i de båda länderna nu eller framdeles gällande allmänna bestämmelser angående rätt för utlänning att taga arbetsanställning.

Behandlingen av enskilda medborgare i skattehänseende regleras i artikel IV, däri stadgas, att vartdera landets medborgare i fråga om skatter och avgifter skola åtnjuta samma behandling i det andra landet som detta lands egna respektive mest gynnad nations medborgare. I slutprotokollet har emellertid härvid gjorts förbehåll för de bevillningsavgifter, som i Sverige i vissa fall utgå för utländska undersåtar ävensom beträffande förmåner, som medgivits tredje land i samband med avtal till undvikande av dubbelbeskattning.

I artikel V stadgas, att vartdera landets medborgare skola vara befriade från militärtjänst, tvångslån m. m. i det andra landet. Enligt artikel VI tillförsäkras vartdera landets medborgare i det andra landet samma skydd till person och egendom samt, med vissa undantag, samma rätt att föra talan inför domstol som sistnämnda lands egna medborgare.

I *artikel VII* stadgas mestgynnad rätt i vartdera landet för aktie- och andra bolag, som äro hemmahörande i det andra landet.

Artiklarna VIII—XIII innefatta bestämmelser angående varuhandeln mellan de båda länderna. Artikel VIII upptager ett allmänt stadgande, varigenom i nämnda hänseende såsom grundregel fastställs principen om ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation. I artiklarna IX och X utvecklas detta stadgande närmare bland annat i vad angår import- och exportförbud, exporttullar samt tullformalityter.

I fråga om importtullar tillerkänna de båda parterna varandra enligt artikel X generell och ovillkorlig mestgynnadrätt. Med hänsyn till den rumänska tulltaxans struktur och i överensstämmelse med vad som stadgats i ett flertal av Rumäniens handelsavtal med andra länder under senaste tid har emellertid mestgynnadklausulen i fråga om importtullarna kompletterats med ett stadgande, att ingendera parten gentemot den andra må tillämpa högre tullsatser än de lägsta autonoma tullsatserna i den vid tillfället gällande tulltaxan.

Artikel XI upptager bestämmelser angående ursprungsbevis. Artikel XII avser inre avgifter för varor, i vilket hänseende förslaget går ut på ömsesidig nationell respektive mestgynnad behandling. Med hänsyn till bestämmelsen om nationell behandling har i slutprotokollet upptagits förbehåll för de särskilda skatter, som i Sverige tillämpas i fråga om alkohol och stärkelse, framställda av utländska råämnen, samt från utlandet införda tobaksvaror. Artikel XIII stadgar bland annat mestgynnadrätt i vartdera landet för handelsresande från det andra landet samt av dem medförda varuprover.

Artiklarna XIV och XV upptaga bestämmelser angående transitering respektive person-, resgods- och varutrafik på järnvägarna.

I *artiklarna XVI—XXII* behandlas frågor rörande sjöfarten mellan de båda länderna. Huvudbestämmelserna härom återfinnas i artikel XVI och gå ut på, att vartdera landets fartyg inom det andra landets område i alla hänseenden skola behandlas på samma sätt som detta lands egna fartyg. Härtill har i fjärde stycket anknutits en bestämmelse, som fastslår, att i detta hänseende jämväl mestgynnadbehandling skall tillämpas. Från dessa bestämmelser göras emellertid följande undantag.

Enligt artikel XXII undantages till en början sjöfarten på de inre farvatten, i vilket hänseende parterna ömsesidigt endast förbinda sig att — med visst förbehåll å rumänsk sida rörande de förmåner, vilka tillerkänts jugoslaviska flodfartyg såvitt angår trafik å kanalen Bega — icke förvägra varandra de lättnader, som på detta område tillerkännas tredje land. Vidare göres i artikel XVII vad beträffar sjöfart å de yttre farvatten ömsesidiga förbehåll i fråga om kustfart, fiske, subventioner till förmån för den nationella handelsflottan samt privilegier medgivna sammanslutningar för nautisk sport. Härjämte undantages ömsesidigt rätten att utöva sjötjänst i hamnar, på redder och vid kuster, däri inbegripet lotsning, bogsering och bärgning, dock skall vardera parten, för den hän-

delse den andra parten skulle tillerkänna ett tredje land någon förmån eller företrädesrätt i dessa hänseenden, äga göra anspråk på mestgynnad-behandling med avseende å sådan förmån och företrädesrätt. Slutligen göres även undantag i fråga om emigration samt befordring av emigranter. Vad beträffar sålunda upptagna förbehåll, av vilka flertalet tillkommit på yrkande från rumänsk sida, må framhållas, att de i allmänhet i ungefärligen samma form influtit även i andra rumänska avtal från senaste tid, exempelvis i avtalet med Storbritannien.

Artiklarna XVIII—XX behandla vissa särskilda spörsmål på sjöfartens område, såsom erkännande av fartygs nationalitet och fartygs mätbrev, rätt för fartyg att intaga last respektive lossa i successiva hamnar samt fartygs behandling i händelse av strandning eller skeppsbrott. Enligt artikel XXI skola de båda parterna i förhållande till varandra tillämpa bestämmelserna i den i Barcelona den 20 april 1921 undertecknade konventionen och stadgan rörande segelbara vattenvägar av internationell betydelse jämte tilläggsprotokoll, en bestämmelse som dock är underkastad de av respektive parter vid undertecknandet gjorda förbehållen. Slutligen har upptagits bestämmelse, att tillämpningen av den definitiva Donaustadgan icke skall lida intrång genom vad som stadgas i avtalet.

Enligt *artikel XXIII* förbinder sig vardera parten att under förutsättning av reciprocitet tillerkänna konsulära representanter för det andra landet samma rättigheter och immuniteter som mest gynnad nations konsulära representanter.

Artikel XXIV innehåller vissa undantag från avtalets bestämmelser angående mestgynnadbehandling. I sådant avseende undantagas ömsesidigt de förmåner, som medgivas angränsande stater för underlättande av gränshandeln, ävensom förmåner, som härleda sig från ingäendet av tullunion. Å svensk sida har härjämte införts den skandinaviska förbehållsklausulen samt å rumänsk sida förbehåll för den tariffregime, som tillämpas för import avsedd att underlätta de finansiella regleringar, som bero av Rumäniens deltagande i världskriget.

I *artikel XXV* upptagas bestämmelser angående hänskjutande av uppkommande meningsskiljaktigheter rörande avtalets tolkning och tillämpning till den fasta mellanfolkliga domstolen i Haag eller, därest tvisten avser vissa tekniska spörsmål, till en särskild för ändamålet utsedd skiljenämnd.

I *tjugusjätte* och sista artikeln stadgas, att avtalet med godkännande av rumänska parlamentet respektive av svenska riksdagen skall ratificeras. Det träder i kraft tio dagar efter ratifikationshandlingarnas utväxling och förbliver därefter gällande under två år. Om ingendera parten sex månader före utgången av nämnda tid delgivit den andra sin avsikt att försätta avtalet ur kraft, bliver detsamma gällande för obestämd tid med sex månaders uppsägning.

Det föreliggande avtalsförslaget är, såsom av redogörelsen framgår, i

det väsentliga baserat på grundsatsen om ömsesidig behandling såsom mest gynnad nation och ansluter sig i alla viktigare hänseenden till övriga handelsavtal, som från svensk sida slutits under senare tid. Genom detsamma synes mig en mera betryggande grundval än hittills komma att vinnas för Sveriges handels- och sjöfartsintressen på Rumänien. Utan att pålägga Sverige några förpliktelser av icke önskvärd art, kommer avtalet, som nämnts, härjämte att till Sveriges förmån medföra en viss nedsättning i den rumänska tulltaxan i fråga om gummiskodon, en lättnad, vars praktiska värde visserligen icke bör överskattas, men som dock icke torde vara alldeles betydelselös för den svenska exporten. Under åberopande av vad sålunda anförts får jag tillstyrka, att förslaget oförändrat godtages.»

Föredragande departementschefen uppläser härafter det förslag till bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal mellan Sverige och Rumänien jämte slutprotokoll, för vars innehåll han ovan redogjort (bil. D), och hemställer, under erinran att det torde ankomma på ministern för utrikes ärendena att göra erforderlig framställning rörande undertecknandet, att Kungl. Maj:t måtte för sin del godkänna berörda avtal och protokoll.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Gösta Jacobsson.

Bilaga A.

Varuutbytet mellan Sverige och Rumänien enligt svensk statistik åren 1925—1930.

År	Sveriges export till Rumänien kronor	Sveriges import från Rumänien kronor
1925	1,665,000	1,477,000
1926	1,461,000	1,884,000
1927	2,696,000	45,000
1928	3,709,000	199,000
1929	4,808,000	185,000
1930 (prel.)	4,330,000	746,000

Bilaga B.

Sveriges export till Rumänien.

Varuslag	Enhet	Sveriges export till Rumänien					
		År 1928		År 1929		År 1930 (prel. siffror)	
		Kvantitet	Värde i kronor	Kvantitet	Värde i kronor	Kvantitet	Värde i kronor
Skodon av vävnad m. m. med sulor av gummi.....	kg.	¹ 136,014	1,367,746	79,160	696,951	16,639	127,209
Kautschukskodon	»	231,025	1,336,522	131,989	863,941	102,070	605,581
Pappersmassa, papp och pap- per samt arbeten därav ...	»	.	1,057	.	65,878	9,580	9,497
Kokapparater av mässing och delar därtill	»	31,268	145,734	35,921	179,132	24,969	126,135
Elektrotekniska specialappa- rater	»	1,164	20,725	4,519	63,300	.	.
Generatorer m. m.	»	19,112	36,657	.	.	151,994	213,879
Gas- och andra motorer ej elektriska.....	»	68,049	103,645	.	.	27,800	53,038
Mjölkskumningsmaskiner.....	»	8,781	34,521	13,161	50,422	13,966	59,762
Rull- och kullager	»	14,078	143,535	34,815	258,526	14,246	127,009
Räknemaskiner	»	917	42,596	817	34,729	787	28,816
Skörde- och slättermaskiner	»	46,686	34,222	65,805	41,714	49,122	32,520
Transmissioner m. m.	»	78,310	58,533	108,942	90,392	82,130	52,446
Övriga maskiner och appara- ter	»	.	162,717	.	266,437	.	.
Samtliga till Rumänien ex- porterade varor		.	3,708,993	.	4,808,024	.	4,330,454

¹ Avser tiden 1 februari—31 december.

Bilaga C.

Sveriges import från Rumänien.

Varuslag	Enhet	Sveriges import från Rumänien					
		År 1926		År 1929		År 1930 (prel. siffror)	
		Kvantitet	Värde i kronor	Kvantitet	Värde i kronor	Kvantitet	Värde i kronor
Majs	kg.	12,786,074	1,748,348	·	·	5,678,993	569,432
Vete	»	·	·	680,317	122,457	618,803	110,250
Kli	»	298,710	35,585	·	·	310,000	26,600
Frukter och trädgårdsväxter	»	59,808	43,850	2,754	2,937	·	·
Oljekakor	»	208,351	30,237	·	·	99,484	11,467
Samtliga från Rumänien im- porterade varor		·	1,884,431	·	185,215	·	745,561

*Utdrag av protokoll över utrikesdepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2
oktober 1931.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

2:o)

Under erinran att Kungl. Maj:t vid föredragning denna dag av handelsärenden godkänt ett förslag till bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal med Rumänien,

hemställer ministern, att Kungl. Maj:t måtte

dels bemyndiga sändebudet i Bukarest, envoyén friherre J. M. Alströmer att för Sveriges del underteckna ett bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal med Rumänien i enlighet med ifrågavarande förslag,

dels ock förordna, att fullmakt för undertecknandet skall i vanlig ordning utfärdas.

Till vad ministern under ovanstående punkt hemställt, däruti övriga närvarande statsrådsledamöter förena sig, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Fritz Stackelberg.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1932.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Hansén, anför efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena:

»Sedan Kungl. Maj:t den 2 oktober 1931 bemyndigat sändebudet i Bukarest, friherre J. M. Alströmer, att för Sveriges del underteckna ett bosättnings-, handels- och sjöfartsavtal med Rumänien, av den lydelse ett av Kungl. Maj:t tidigare samma dag för egen del godkänt förslag angåve, har sagda avtal med tillhörande slutprotokoll den 7 oktober 1931 blivit av friherre Alströmer och Rumäniens konseljpresident N. Iorga vederbörligen undertecknat.

I anledning härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i proposition äska riksdagens godkännande av berörda avtal och protokoll.»

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla, samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Sehlberg.